

ACCENT PE CALITATE

SECTORUL DE MICROFINANȚARE DIN REPUBLICA MOLDOVA URMEAZĂ A FI MULT MAI COMPETITIV, DUPĂ INTRAREA ÎN VIGOARE A NOII LEGI CU PRIVIRE LA ORGANIZAȚIILE DE CREDITARE NEBANCARĂ, APROBATĂ RECENT DE PARLAMENT. EXPERTUL FINANCIAR DIN CADRUL CAMEREI DE COMERȚ AMERICANĂ DIN MOLDOVA (AMCHAM), ADRIAN GHEORGHÎȚĂ, ESTE CONVINS CĂ NOILE AMENDAMENTE VOR PERMITE SECTORULUI O TRANZIȚIE DE LA CREȘTEREA CANTITATIVĂ, LA CEA CALITATIVĂ.

Ilona NAVRUC

Profit: Dle Gheorghîță, Parlamentul a adoptat recent o nouă lege ce va reglementa activitatea organizațiilor de microfinanțare (OM), cu intrarea în vigoare de la 1 octombrie 2018. În opinia Dvs., pe cât de necesară a fost elaborarea și adoptarea acesteia?

Adrian GHEORGHÎȚĂ: AmCham Moldova a susținut inițiativa Comisiei Naționale a Pieței Financiare de a introduce reglementări instituționale în sectorul microfinanțării și leasingului.

Mizăm că investirea CNPF-ului cu atribuții de supraveghere a activității organizațiilor de credita-

„AMCHAM MOLDOVA MIZEAZĂ CĂ INVESTIREA CNPF-ULUI CU ATRIBUȚII DE SUPRAVEGHERE A ACTIVITĂȚILOR ORGANIZAȚIILOR DE CREDITARE NEBANCARĂ VA PERMITE SECTORULUI O TRANZIȚIE DE LA CREȘTEREA CANTITATIVĂ, LA CEA CALITATIVĂ”.

ADRIAN GHEORGHÎȚĂ

re nebanară va permite sectorului o tranziție de la creșterea cantitativă la cea de calitate. Pentru societățile care intenționează să obțină statutul de „Organizație de Creditare Nebanară” (OCN), sunt stabilite cerințe suplimentare, de exemplu, respectarea unui minim de standarde prudentiale, transparentizarea structurii de proprietate și respectarea unor exigențe față de administratori etc. În același timp, pe viitor, statutul de OCN va permite extinderea listei de servicii financiare furnizate, precum și sporirea transparenței întregului sector.

Profit: Potrivit proiectului de lege, capitalul social minim al OM se stabilește în mărime de 300 000 lei, necesar a fi depus integral de către fondatori în formă bănească. În opinia Dvs., vor fi acestea capabile să se conformeze cerinței în cauză, dar și obligației de a deține și menține capitalul propriu în raport cu valoarea activelor la orice dată în mărime de cel puțin 5%?

A.G.: Respectiva normă este aplicabilă începând cu data de 1 ianuarie 2021. La acest capitol, CNPF a propus o trecere graduală la cerințele față de capitalul social minim. Pentru prima perioadă este prevăzut un capital social minim de 100 000 lei, cerință care este mai mult decât fidelă companiilor ce activează astăzi în domeniul microfinanțării și leasingului.

În ceea ce privește cerințele față de capitalul propriu, astăzi acest indicator se autoreglementsază, fiind impus un raport minim mult mai dur dintre capitalul propriu și totalul activelor de către creditorii acestor organizații. Prin urmare, cred că majoritatea organizațiilor cu adevărat funcționale vor fi încă înregistrate în prima jumătate a anului 2019.

Profit: De asemenea, au fost introduse modificări aferente auditului obligatoriu pentru OM. Astfel, organizația de creditare nebanară ale cărei active, la sfârșitul perioadei de gestiune, au o valoare totală ce depășește 50 mil. lei este obligată să efectueze auditul situațiilor financiare anuale. CNPF consideră că este o cerință întemeiată, pe când unii operatori ai

pieței susțin că „OM nu sunt entități publice, respectiv, doar acționarii sunt cei care ar trebui să fie interesați în primul rând de audit”. Care este poziția AmCham la acest capitol?

A.G.: Actualmente, majoritatea organizațiilor de microfinanțare și companiilor de leasing de un astfel de calibru efectuează auditul situațiilor financiare anuale în mod voluntar. De regulă, rapoartele de audit sunt solicitate de diverse categorii de creditori instituționali, pentru a demonstra caracterul transparent al activității, reconfirmarea indicatorilor interni de profitabilitate și prudențialitate.

Profit: Potrivit noii legi, organizațiile de creditare nebanară, vor achita o plată regulatorie în mărime de până la 0,1% din valoarea medie anuală a soldului creditelor nebanare și leasingului financiar înregistrat, dar nu mai puțin de 5000 lei. Pe cât de justificată este această cerință?

A.G.: Atât timp cât Comisia Națională a Pieței Financiare este o instituție publică aflată la autogestiu este judicioasă finanțarea acesteia, inclusiv din taxa regulatorie aplicată organizațiilor de creditare nebanară. Fondurile atrase din aplicarea respectivei plăți trebuie să fie în raport direct cu costurile necesare unei supravegheri adecvate a sectorului.

Este importantă formula de calcul a plății, mecanismul de taxare procentuală din soldul creditelor și leasingului financiar, care vor impune bariere în accesul la finanțare pentru întreprinderi mici și mijlocii, și va încuraja acordarea împrumuturilor pe termen scurt și foarte scurt, fapt ce este în disonanță cu prioritățile statului în ce privește dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii. De asemenea, considerăm necesară plafonarea maximă a acestor plăți, după modelul instituirii unui plafon minim. La introducerea plafonului minim a stat la bază ideea că indiferent de mărimea organizației, supraveghetorul suportă niște costuri minime.

Profit: Dle Gheorghită, există și o inițiativă legislativă privind transparența dobânzilor la microfinanțări. De asemenea se propune ca documentul să conțină și prevederi ce țin de

300 000 lei

- mărimea capitalului social minim al OM prevăzut în proiectul de lege, care va intra în vigoare de la 01.10.2018

181

- numărul companiilor de microfinanțare prezente pe piața din RM

0,1%

- mărimea plății regulatorii, care urmează a fi achitată de organizațiile de creditare nebanară

5%

- mărimea capitalului propriu, care obligatoriu necesită a fi deținut și menținut în raport cu valoarea activelor

stabilirea unor sancțiuni pentru companiile de microfinanțare care ascund dobânzile reale. În ce măsură aceasta va influența activitatea companiilor de microfinanțare?

A.G.: În acest exercițiu, AmCham Moldova a pledat pentru calitatea amendamentelor propuse în cadrul inițiativei legislative, acestea fiind adoptate pe data de 4 iunie a.c. Să nu uităm că sunt și debitori de rea credință, care în anumite circumstanțe fac abuz de anumite ambiguități legislative. Respectiv, normele se referă atât la transparența dobânzilor la împrumuturile oferite de organizații de microfinanțare, dar și la creditele furnizate de bănci, existând practici mai puțin oneste în ambele industrii.

Majorarea penalităților au un rol de descurajare a încălcării legislației privind contractele de credit cu consumatorii, dar lipsește o abordare exhaustivă a problemei. Pledăm pentru dezvoltarea unor programe de educație financiară a populației, în vederea sporirii gradului de înțelegere a angajamentelor asumate în cadrul contractelor de credit.

Profit: Într-o scrisoare adresată către CNPF și Ministerul Economiei, AmCham solicită oferirea accesului organizațiilor de creditare nebancaară la instrumentele Fondului de garanțare a creditelor pentru IMM. Pe cât de necesar este acest lucru având în vedere că jucătorii pieței nebancaare din RM în mare parte se bazează pe creditarea persoanelor fizice?

A.G.: Premisa că sectorul de creditare nebancaar este axat pe creditarea persoanelor fizice este una greșită, astăzi sunt mai multe companii ce creditează exclusiv business-urile și start-upurile. Însăși

DIN DOSARUL PROFIT

AmCham Moldova este o asociație nonguvernamentală, nonprofit a businessului privat din Moldova. În calitate de membru al rețelei de 125 Camere de Comerț Americane din întreaga lume, AmCham Moldova are drept misiune promovarea comerțului și investițiilor americane în Moldova, colaborarea cu Guvernul R.Moldova și liderii comunității de afaceri pentru dezvoltarea unui climat de afaceri mai favorabil pentru comerț și investiții străine în Moldova. Actualmente, AmCham numără circa 119 membri.

principiul care a stat la baza creării sectorului de microfinanțare la nivel global este „asigurarea accesului la finanțare a persoanelor nebancaabile”. Accesul la Fondul de garanțare a creditelor pentru IMM ar spori atingerea misiunii acestor companii, în paralel contribuind la dezvoltarea mediului antreprenorial în Republica Moldova.

Profit: O altă propunere ține de oferirea organizațiilor de creditare nebancaară a statutului de subiect-creditor în cadrul Programului de stat „Prima casă”. Având în vedere că doar cinci bănci din cele 11 prezente pe piața din RM participă la acest program, de ce s-a ghidat AmCham înaintând o astfel de propunere? Pe cât de real este ca OM să ofere credite la o rată a dobânzii prevăzută în program de circa 8-9%?

A.G.: Filosofia AmCham în spatele acestei propuneri, ca și în cazul altor subiecte pe care le abordăm, ține de faptul că statul urmează să asigure un climat favorabil pentru crearea și dezvoltarea diverselor oportunități de afaceri. Prin urmare, este doar o chestiune de timp până la apariția jucătorilor și pe acest segment.

Profit: Unii experți vorbesc despre o concurență „neloială” între sectorul bancar și cel nebancaar, dat fiind faptul că aceste instituții nu sunt supuse practic niciunor reglementări, în timp ce băncile sunt foarte strict reglementate. Ce părere aveți la acest capitol?

A.G.: Subiectul trebuie privit complex, prin prisma particularităților de funcționare a acestor două sectoare.

De regulă, OMF sunt mai flexibile în ce privește refinanțarea și restructurarea împrumutului, oferirea unor perioade de grație, factori care chiar în pofida costului împrumutului îi face mai competitivi. De fapt, ratele ridicate se datorează, în primul rând, costului resurselor financiare atrase de către organizație. De asemenea, deloc de neglijat sunt și costurile de funcționare.

Pe de altă parte, astăzi piața respectivă se află practic la autoreglementare, efectele acesteia traducându-se în creșterea sectorului. Multe din aceste organizații se finanțează de la bănci locale, fonduri internaționale sau regionale specializate pe creditarea organizațiilor de creditare nebancaare, fiindu-le impuse atât cerințe prudențiale, cât și de etică profesională.

„ORICARE AR FI SUPRAVEGHETORUL PIEȚEI, ACESTA URMEAZĂ SĂ DESFĂȘOARE ACTIVITATEA ÎN CORESPUNDERE CU CADRUL REGULATOR. ANUME PE ASIGURAREA CALITĂȚII CADRULUI REGULATOR RAPORTAT LA PARTICULARITĂȚILE PIEȚEI NE CONCENTRĂM EFORTURILE”.

ADRIAN GHEORGHITĂ

Profit: Deja de mai mulți ani se discută posibilitatea de exercitare a controlului asupra sectorului nebanca de către BNM. Ce părere aveți la acest capitol? Cine ar trebui să exercite controlul? Ar putea RM să preia practica României în acest sens sau asta va stopa dezvoltarea sectorului?

A.G.: Oricare ar fi supraveghetorul pieței, acesta urmează să desfășoare activitatea în corespundere cu cadrul regulator. Anume pe asigurarea calității cadrului regulator raportat la particularitățile pieței ne concentrăm eforturile.

Profit: În opinia Dvs., ce ar mai trebui să întreprindă statul pentru a îmbunătăți situația din sector?

A.G.: Autoritățile trebuie să înțeleagă că dezvoltarea sectorului de creditare nebanca, înseamnă dezvoltarea economiei în ansamblu, înființarea de noi întreprinderi, realizarea unor idei de afaceri. Creditele de consum, de asemenea, contribuie la dezvoltarea pieței, la comercializarea produselor locale. Credem că o mare nedreptate a fost eliminată prin recunoașterea organizațiilor de creditare nebanca ca furnizori de credite și nu de împrumuturi cum este actualmente.

Profit: Cum puteți caracteriza sectorul organizațiilor de microfinanțare și care sunt tendințele acestuia? Putem spune că rezultatele din anul 2016 diferă de cele din 2017? Cum ați prognoza anul 2018 pentru OM? Întrezăriți o îmbunătățire a rezultatelor și în ce mărime?

A.G.: Sectorul se află în continuă ascensiune, fapt dovedit atât de evoluțiile în cadrul sectorului, cât și în raport cu sectorul bancar. Aceasta se datorează mai multor factori, cum ar fi contextul de pe piața bancară de creditare, atractivitatea sectorului pentru investitori, o înțelegere mai bună din partea pieței a avantajelor creditării. Produsele preferate ale industriei rămân a fi creditele de consum, apar diverse subtipuri ale acestora, „credite până la salariu”, la nivel global cunoscute drept „payday loans”, de regulă caracterizate printr-un cost ridicat. Apar noi produse care țarghetează start-up-urile, micro-întreprinderile, acel public care este mai puțin eligibil finanțării bancare.

Credem că respectiva tendință se va păstra în continuare, eventual un pic mai temperată. Deloc de neglijat este venirea noilor jucători pe piața bancară, fapt ce va fi resimțit și în sectorul nebanca. ■

INDICATORII DE BĂZĂ A PRIMELOR 15 COMPANII DUPĂ MĂRIMEA PORTOFOLIULUI DE ACTIVE LA SITUAȚIA DIN 31.12.2017

Denumirea Organizației de Microfinanțare	Total Active	Provizioane pentru împrumuturi acordate și dobânzi aferente	Împrumuturi acordate	Credite bancare și împrumuturi primite	Profit net (pierdere netă) al anului de gestiune	Capital propriu
ÎM OM Microinvest SRL	885 436 006	-22 499 790	569 395 934	721 978 967	23 222 171	136 788 511
ÎCS Easy Credit SRL	621 454 018	-24 757 697	596 547 789	214 076 542	127 322 842	381 272 407
ÎCS EXPRESS LEASING SRL	485 426 118	-12 293 223	469 213 104	236 748 234	80 303 050	236 804 935
ÎCS TOTAL LEASING & FINANCE SA	425 496 799	-50 029 529	260 031 596	316 812 934	-8 781 070	101 351 927
ÎM Credit Rapid SRL	416 341 763	-9 617 658	412 431 233	230 720 667	66 143 222	181 798 717
ÎCS Prime Capital SRL	343 676 502	-24 281 568	334 487 772	86 503 667	57 864 035	241 860 464
ÎCS OM IUTE CREDIT SRL	301 287 167	-31 210 028	293 711 815	183 547 677	71 045 055	102 180 523
OM BEST INVEST SRL	256 889 395	-14 393 157	270 155 119	240 159 174	10 621 339	5 363 071
Corporația de Finanțare Rurală SA	232 851 689	-4 447 732	177 801 671	60 000 116	13 341 019	170 248 542
OM Top Leasing & Credit SRL	155 132 732	-1 986 102	123 434 985	109 019 408	3 940 346	35 602 257
KIRSAN-INVEST SRL	135 234 704	-11 082 067	126 484 977	113 403 474	13 588 427	18 363 549
OM CREDIT CMB SRL	134 553 962	-2 972 415	129 008 439	66 114 070	5 589 852	40 544 410
ÎM Prime Capital 2 SRL	89 385 359	-25 344 832	86 035 735	0	10 414 079	86 153 968
OM SEBO CREDIT SRL	64 384 987	-2 169 531	52 073 498	63 352 330	-4 228 937	-4 218 937
OM CREDITERA SRL	62 054 553	0	0	57 556 637	-257 227	-3 023 049

Sursa: Comisia Națională a Pieței Financiare